

Internationella sjöfågelräkningen i januari i Blekinge 2018

Mats Olsson

Räkningen är genomförd för 43:e gången! Sviten med denna obrutna räkning blir allt digrare! Räkningen ingår i den internationella övervakningen av den övervintrande stammen och som "stys" från Lund av Leif Nilsson och Fredrik Haas. De ingår i ett vidare perspektiv som täcker Europa. Genom räkningarna ser man på förändringar i övervintringsområden för att bevaka de lokaler som är viktiga att skydda.

Metod

Metoden är landbaserad och att räkna alla svanar, gäss, simänder, dykänder, skrakar, lommar, doppingar, skarvar, rördrommar, hägrar, rörhöna, sothöna och alkor. Blekinge delas in i lite drygt 200 sektorer med sektor 1 vid Valjeviken och Sölvesborg och sektor 203 vid gränsen till Kalmar län. Med hjälp av bil och fötterna så spanas sektorernas vattenytor av så mycket det går. Det innebär att flockar/enskilda ex av olika arter inte kommer med ifall dessa håller ute i yttre havsbandet.

De observerade arterna räknas och läggs in i ett Excel-dokument. Artportalen kompletterar själva huvudräkningen och då har jag tagit med vad som är rapporterat under perioden 6-21 januari. De observationer som tas med i materialet är fåglar som inte sträcker utan är stationära. Risken finns att någon av dessa ändå är passerande fåglar, men det rör sig om enstaka individer och dessa påverkar inte resultatet i helhet. Artportalen får anses som ett komplement och den är inte fullständig eftersom det rapporteras mycket ojämnt. Genom att använda rapporter gjorda där så får man samtidigt en kvittens på att en del arter finns på lokalen men missas vid räkningstillfället.

För att man ska hinna genomföra räkningen så måste man vara effektiv och överväga mängden tid per lokal. Huvudräkningsdagar var 13 – 14 januari 2018 och årets räkning genomfördes åter koncentrerat kring den aktuella helgen. Vintern har varit mild med någon kort period med minusgrader vilket medfört att ingen is låg i vikarna. Endast översvämmade områden efter allt regnande som var isbelagda med tunn is. Valjeviken och Sölvesborgsviken i väst var åter mycket välfyllda sektorer liksom runt Olsäng på östra sidan av Blekinge.

Resultat

Knölsvan (*Cygnus olor*) var något färre i år än 2017 med 1602 mot 2011 ex. Trenden att knölsvanen har svårt att klara ungfåglarna under vintrarna verkar blir än svårare. Under några år har vi räknat andelen adulta (en del är inte könsmogna men har adult dräkt) resp.

2k-fåglar. Resultatet blev 1528 adulta (2017: 1815) och 74 2k/juvenila (2017: 196). **Sångsvan** (*Cygnus cygnus*) var 449 ex (2017: 479). De flesta höll till på fälten i vissa sektorers närhet.

Bläsgäss. Kuggeboda januari 2018. Foto: Gunnar Wijk.

Gässen som håller sig i Blekinge brukar vara vid Ådala på Listerlandet, Elleholm, Göholm, Förkärla och borta vid Ramdala. Kuggeboda är dock en lokal som i år hyste rätt stor samling gäss. Men dessa alternerar troligen mellan Göholm och Kuggeboda. **Sädgås** (*Anser fabalis*) räknades ”endast” till 550 (2017: 2464) ex! Sädgässen har de senare åren använt Ramdala som ett övervintringsområde. Vid räkningen i år var fälten tomma. Endast en flock på ca 700 ex grågäss och ett 30-tal kanadagäss lättade från Torstävaviken i gryningen med kurs mot fälten vid Ramdala. **Bläsgås** (*Anser albifrons*) hittades vid Kuggeboda och var 2 ex. Antalet **grågäss** (*Anser anser*) var 4910 ex (2017: 5347). **Kanadagåsens** (*Branta canadensis*) 587 ex (2017: 1410) var åter färre än 2017. Medeltalet för kanadagås är 258 ex under räkningen 1976–2018. **Vitkindade gås** (*Branta leucopsis*) räknades det in 155 ex (2017: 7) och 80-90 ex uppehöll sig vid Kuggeboda.

Inga gravänder (*Tardorna tardorna*) i år heller och 10 (2017: 12) **bläsänder** (*Anas penelope*) räknades in. **Snatterand** (*Anas strepera*) är fortsatt rätt vanlig de senaste åren och i år blev det 33 ex (2017: 40). **Kricka** (*Anas crecca*) backade något till 86 ex (2017:113) vid räkningen. **Gräsanden** (*Anas platyrhynchos*) är som vanligt den talrikaste med 10213 ex (2017: 7835) ex. Högsta antalet under de 43 åren har varit 14 427 ex. **Stjärtand** (*Anas acuta*) 3 ex (2017: 1) ett blygsamt antal som trotsade vintern. En mycket vacker hane låg i viken vid Lindö.

Brunanden (*Aythya ferina*) var fler i år med 1160 ex (2017: 936). **Viggen** (*Aythya fuligula*) återigen på topp med 27 627 ex (2017: 26 653) och är den ”vanligaste” av sjöfåglarna vintertid i Blekinge. **Berganden** (*Aythya marila*) ökade till 470 ex (2017: 451). Detta kan nog spegla att det är samma mängd som håller i Blekinge. **Ejdern** (*Somateria mollissima*) fortsätter att lysa med sin frånvaro för vid årets räkning blev det 0 ex (2017: 12). Ytterligare ett kvitto på att Östersjöstammen minskar? En annan art som minskat ordentligt genom perioden är **alfågel** (*Clangula hyemalis*) med endast 75 ex (2017: 142) och **sjöorre** (*Melanitta nigra*) sågs 12 ex (2017: 22). **Svärta** (*Melanitta fusca*) hittades 5 ex (2017: 11) av medan **knipa** (*Bucephala clangula*) minskade till 2434 ex (2017: 3537).

Vigg. Kuggeboda januari 2018. Foto: Gunnar Wijk.

Salskraken (*Mergus albellus*) halverades i år med 1302 ex (2017: 2034). Salskraken var ordentligt spridd från Bröms uppe i NO till Valjeviken i väst. Bra områden för salskrake är Almö och Hjortahammar, Inre fjärden, Kuggeboda och Sölvesborgsområdet. **Småskrake** (*Mergus serrator*) räknades till 299 ex (2017: 739). Fler låg troligen längre ut i havsbandet och ”missades” därmed vid årets räkning. **Storskraken** (*Mergus merganser*) minskade ner till 1225 ex (2017: 1718).

Smålom (*Gavia stellata*) räknades in med 3 ex (2017: 2) och **storlom** (*Gavia arctica*) räknades till 1 ex (2017: 11). Man funderar på om det är så pass ”dåligt” med lommar i de blekingska vattnen men de kan mycket väl även denna ligga utomskärs och därmed inte räknas in.

Smådoppingen (*Tachybaptus ruficollis*) var i år 24 ex (2017: 16). En art som är mycket lätt att missa eftersom den gärna gömmer sig snabbt. Gö hamn hyste hela 10 ex. **Skäggdoppingen** (*Podiceps cristatus*) minskade även detta år ner till 426 ex (2017: 491) och **gråhakedopping** (*Podiceps grisegena*) ner till 1 ex (2017: 2). Svarthakedopping (*Podiceps auritus*) räknades med några få med 3 ex (2017: 4).

Storskarven (*Phalacrocorax carbo*) räknades till 2099 ex (2017: 1570), vilken är högsta antalet under hela räkningsperioden. **Rördrom** (*Botaurus stellaris*) finns som vanligt i de blekingska vassområdena, men är mycket svårräknade och i år blev det 1 ex (2017: 0) ex. Den enda som sågs under räkningsperioden var i Munkahusviken i Karlshamn. Det finns definitivt betydligt fler individer i de vassrika vikarna. **Häger** (*Ardea cinerera*) minskade till 70 ex (2017: 95). **Rörhönan** (*Gallinula chloropus*) var även denna vinter 3 ex (2017: 0). Svår art eftersom den gärna håller inne i vassarna likt rördrommen. **Sothöna** (*Fulica atra*) minskade till 5425 ex (2017: 6710). Vid räkningen saknades den stora flocken som ”alltid” hållit ute vid Hasslö, strax efter bron.

Tordmule (*Alca torda*) sågs 1 ex (2017: 0) ute vid Torhamns udde. Arten ses dock regelbundet även utanför Karlshamn. **Tobisgrissla** (*Cepphus grylle*) räknades till 3 ex (2017: 2).

Totalt 2018 blev det 61 393 ex (2017: 64 894) som räknades in och rapporterades till Lund. Totalt har det nu under 43 år blivit 2 066 165 ex sjöfåglar inräknade!

Tack!

Jag vill tacka alla som hjälper till med räkningen. Thomas Nilsson för sträckan Valjeviken till Pukavik, Johan Wolgast för sträckan Pukavik och Edstorpsviken. Mina medhjälpare Ulf Oscarsson och Lars Olsson för sträckan Bröms till Järnavik. Jörgen Pisch och Silke Peter för räkning vid Bredasund, Christoffer Renvakter för räkningen vid Vångsö samt Spjälkö och Saxemara samt Annika Annemark för räkning runt Hästholmen. Anders Adolfsson kring obsar i Hallarumsviken. Dessutom de som rapporterat in på Artportalen under räkningsperioden, ingen nämnd ingen glömd. Önskemålet vore att få fler att hjälpa till antingen med att få/eller ta ansvar för ett antal sektorer eller att mer regelbundet räkna och rapportera in på just Artportalen.

Art	2016	2017	2018	Total 1976-2018	Medel	Max	Min
Knölsvan	1318	2011	1602	55441	1289,3	2395	231
Mindre sångsvan	0	0	0	40	0,93	15	0
Sångsvan	384	479	449	9206	214,4	479	12
Spetsbergsgås	0	0	0	8	0,18	8	0
Sädgås	221	2464	550	9625	223,8	1200	0
Bläsgås	0	7	6	97	2,26	32	0
Grågås	2845	5347	4910	40225	935,5	5347	0
Kanadagås	283	1410	587	11076	257,6	1420	0
Vitkindad gås	29	7	155	270	6,28	155	0
Gravand	0	0	0	27	0,6	7	0
Bläsand	3	12	10	100	2,33	28	0
Snatterand	21	40	33	237	5,51	41	0
Kricka	15	113	86	1230	28,6	457	0
Gräsand	5425	7835	10213	253526	5895,9	14427	53
Stjärtand	2	1	3	30	0,70	3	0
Skedand	0	0	0	3	0,07	1	0
Brunand	525	936	1160	45736	1063,6	2304	22
Vitögddykand	0	0	0	1	0,02	1	1
Vigg	23622	26653	27627	1211153	28166,3	54988	3966
Bergand	117	451	470	9604	223,3	1073	0
Ejder	3	12	0	1264	29,4	119	3
Alförrädare	0	0	0	3	0,07	1	0
Alfågel	17	142	75	13838	321,8	1463	87
Sjööorre	15	22	12	229	5,3	45	0
Svärta	0	11	5	175	4,1	43	0
Knipa	2451	3537	2534	87428	2033	3577	252
Salskrake	2573	2034	1302	27709	644,4	2573	36
Småskrake	224	739	299	11458	266,5	876	26
Storskrake	1785	1718	1225	44482	1034,5	2314	146
Smålom	3	2	3	101	2,3	14	0
Storlom	3	11	1	76	1,8	11	0
Obestämd lom	0	10	0	24	0,6	7	0
Vitnäbbad lom	0	0	0	1	0,02	1	0
Smådopping	22	16	24	390	9,1	62	0
Skäggdopping	180	491	426	9055	210,6	585	2
Gråhakedopping	2	2	1	107	2,5	20	0
Svarthakedopping	1	4	3	57	1,3	8	0

Fåglar i Blekinge 1/18

Art	2016	2017	2018	Total 1976-2018	Medel	Max	Min
Storskarv	536	1570	<u>2099</u>	24584	571,7	2099	5
Rördrom	1	0	1	25	0,58	5	0
Häger	63	95	70	2228	51,8	213	0
Rörhöna	2	0	3	37	0,86	4	0
Sothöna	5267	6710	5425	195249	4540,7	12218	150
Sillgrissla	0	0	0	6	0,14	1	0
Tordmule	0	0	1	13	0,30	3	0
Tobisgrissla	0	2	3	186	4,3	32	0
Alkekung	0	0	0	5	0,12	4	0
Summa	47958	64894	61393	2066165	48050,30	96741	9561

Art	Västra Blekinge	Östra Blekinge	Summa
Knölsvan	418	1184	1602
Mindre sångsvan	0		0
Sångsvan	214	255	469
Spetsbergsgås	0	0	0
Sädgås	0	550	550
Bläsgås	2	4	6
Grågås	1767	3143	4910
Kanadagås	421	166	587
Vitkindad gås	0	155	155
Gravand	0	0	0
Bläsand	8	2	10
Snatterand	30	3	33
Kricka	6	80	86
Gräsand	5260	4877	10137
Stjärtand	2	1	3
Skedand	0	0	0
Brunand	53	1107	1160
Vitögd dykand	0	0	0
Vigg	10975	16552	27527
Bergand	7	463	470
Ejder	0	0	0

Art	Västra Blekinge	Östra Blekinge	Summa
Alförrådare	0	0	0
Alfågel	26	49	75
Sjööorre	5	7	12
Svärta	3	2	5
Knipa	867	1667	2534
Salskrake	187	1115	1302
Småskrake	260	39	299
Storskrake	214	1011	1225
Smålom	0	3	3
Storlom	0	1	1
Obestämd lom	0	0	0
Vitnäbbad lom	0	0	0
Smådopping	11	13	24
Skäggdopping	299	127	426
Gråhakedopping	1	0	1
Svarthakedopping	3	0	3
Art	425	1674	2099
Storskarv	1	0	1
Rördrom	32	38	70
Häger			
	2	1	3
Rörhöna	3319	2106	5425
Sothöna			
	0	0	0
Sillgrissla	0	1	1
Tordmule	0	3	3
Tobisgrissla	0	0	0
Alkekung			
	24818	36399	61217

Mats Olsson, Dalgången 23, 374 37 Karlshamn